

Regiona sülhü Azərbaycanın qətiyyəti gətirəcək

2020-ci il noyabrın 10-dan etibarən Vətən müharibəsinin diktə etdiyi yeni reallıqlar əsasında Ermənistan və Azərbaycan arasında normallaşmaya, sülh razılaşmasına dair aparılan danışıqlar bu il xeyli intensivləşib.

Belə ki, tərəflər arasında vasitəçilərin iştirakı ilə cari il mayın 1-dən 4-nə kimi Vaşinqtonda, 19-da Moskvada xarici işlər nazirləri səviyyəsində görüşlər keçirilib. Eləcə də iki ölkənin liderləri mayın 14-də Avropa İttifaqı Şurası prezidenti Şarl Mi-

şelin təşəbbüsü ilə növbəti dəfə Brüssel-də üçtərəfli görüşdə sülh prosesini müzakirə ediblər. Sayca beşinci olan budəfəki Brüssel görüşü politoloqlar, siyasi şərhçilər tərəfindən Cənubi Qafqazda sülhün əldə olunması istiqamətində atılan addımlar baxımından xüsusilə nəticəyönümlü, məhsuldar hesab edildi. Azərbaycanın bölgədəki reallıqlara əsaslanaraq sülhlə bağlı diktə etdiyi şərtlərlə razılaşan Hayastan əvvəlki Praqa və Soçi görüşlərində olduğu kimi, mayın 14-də keçirilən görüşdə də Azərbaycanla sərhədlərin - 1991-ci ilin Alma-Ata Bəyanna-

məsi əsasında həll olunmasını rəsmən qəbul etməyə məcbur oldu.

Sözügədən görüşün ən mühüm nəticələrindən biri isə iki ölkə arasında sülh sazişinin imzalanmasının yalnız Azərbaycanın irəli sürdüyü tələblərin yerinə yetirilməsi ilə mümkünliyünü ortaya qoydu.

10 noyabr üçtərəfli Bəyanatında da tövsif olunduğu kimi, ölkəmiz beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə söykənən 5 baza prinsipi irəli sürüb və sülh müqaviləsi də yalnız bu tələblər yerinə yetiriləcəyi təqdirdə mümkündür.

Regiona sülhü Azərbaycanın qətiyyəti gətirəcək

Əvvəli 1-ci səh.

Sülh anlaşması beynəlxalq norma və prinsiplərə söykənməlidir

Azərbaycan 44 günlük müharibədə döyüş meydanında ədaləti güc yolu ilə təmin etdiyi kimi, postmüharibə dövründə də sülhə nail olunması üçün konstruktiv söy nümayiş etdirir. Mayın 22-də Litvada rəsmi səfərdə olan Prezident İlham Əliyev Litva Prezidenti Gitanas Nauseda ilə birgə mətbuata bəyanatlarla çıxışı zamanı da ümidlə vurğuladı ki, sülh danışıqlarının aparılması nəticə etibarilə Qafqaza uzunmüddətli sülh gətirəcək.

Dövlət başçısı xatırladı ki, Azərbaycan torpaqları uzun illər ərzində - 30 ilə yaxın Ermənistanın işğalı altında olub. Bir milyon azərbaycanlı bu işğal nəticəsində öz doğma torpaqlarından didərgin düşmüşdür, ərazilərimizin təxminən 20 faizi işğal altında idi. İşğal edilmiş ərazilərdə demək olar ki, bütün infrastruktur, binalar, o cümlədən tarixi abidələr işğalçılar tərəfindən dağıdılıb.

Buna baxmayaraq, "Biz hesab edirik ki, sülh anlaşmasının imzalanması qaçılmazdır və çalışırıq ki, öz tərəfimizdən bu məqsədə çatmaq üçün konstruktiv səylər göstərək", - deyərək bildirdi Azərbaycan Prezidenti onu da əlavə etdi ki, sülh anlaşması beynəlxalq norma və prinsipləri əhatə etməlidir.

Vilnüsədə Litvanın Baş naziri xanım İnqrida Şimonite ilə görüşü zamanı da dövlətimizin başçısı Ermənistanla Azərbaycan arasında münasibətlərin normallaşdırılması və sülh danışıqları prosesi haqqında məlumat verdi. Qeyd etdi ki, Azərbaycan tərəfindən sülh müqaviləsinin imzalanması üzrə beş prinsip təqdim olunub. Həmçinin Azərbaycan bir-birinin ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin tanınması prinsipləri əsasında sülh müqaviləsinin imzalanmasına hazır olduğunu dəfələrlə ifadə edib. Söhbət əsnasında Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin dəstəyi ilə həyata keçirilən Brüssel sülh prosesinin əhəmiyyəti də vurğulanıb.

Ədalətli sülhə doğru

Ümumiyyətlə, Azərbaycan 44 günlük müharibədən dərhal sonra Cənubi Qafqazda davamlı sülhün əldə olunması naminə əməli addımlar atıb. Rəsmi Bakı sülh prosesi çərçivəsində baş tutan üçtərəfli görüşlərdə hər zaman sülh tərəfdarı olduğunu nümayiş etdirib.

Eyni zamanda iki ölkə arasında normallaşmaya nail olunması üçün mühüm işlər görən

Azərbaycan təkcə sözdə deyil, əməldə də barış tərəfdarı olduğunu nümayiş etdirib. Buna ölkəmizin üçtərəfli Bəyanatla üzərinə götürdüyü öhdəlikləri layiqincə və zamanından öncə yerinə yetirməsi də bariz göstəricidir.

Hayastan isə faktiki olaraq ötən müddət ərzində sülh istiqamətində hansısa addım atmayıb, davamlı olaraq ölkəmizə qarşı təxribatlara əl ataraq danışıqlara maneçilik törətməyə çalışıb. Heç şübhəsiz, Hayastanı sülhü pozucu davranışlara həm də arxalandığı məkrli xarici havadarları təhrik edib, necə deyirlər şirnikləndirib. Lakin iki il yarım müddətdə ölkəmizə qarşı təxribatlar törədən və hər dəfəsində burnu ovularaq yerinə otuzdurulan Hayastan da, nəhayət, anlamağa başlayıb ki, heç bir xarici qüvvə ona kömək edə bilməz. Cənubi Qafqazda söz sahibi yalnız Azərbaycandır və onun bölgədəki reallıqlara, o cümlədən beynəlxalq qanunlara əsaslanan tələblərini qəbul edərək sülh müqaviləsinə imzalamaqdan başqa çıxış yolu yoxdur. Elə buna görədir ki, Hayastan son Brüssel görüşündə Azərbaycanın şərtlərini qəbul etdiyini rəsmən təsdiqlədi.

Hayastan üçün vaxt geriye işləyir

Qarşıdakı yaxın müddətdə də iki ölkə arasında normallaşmaya nail olunması, sülh sazişinin imzalanması istiqamətində Azərbaycan və Ermənistan arasında vasitəçilərin iştirakı ilə mühüm üçtərəfli görüşlər planlaşdırılıb.

Belə ki, mayın 25-də Moskvada, iyun ayında Kişinyovda, iyul ayında isə yenidən Brüssel-də ölkə rəhbərləri səviyyəsində görüşlərin olaçağı gözlənilir.

Yarım il ərzində gerçəkləşən və qarşıda keçirilməsi gözlənilən üçtərəfli görüşlər də onu deməyə əsas verir ki, 2023-cü il Cənubi Qafqazda sülhün əldə olunması üçün atılan addımlar baxımından əlamətdar olacaq.

Bir məsələyə də xüsusi diqqət çəkək ki, Prezident İlham Əliyev hələ bu ilin yanvarında yerli televiziya kanallarına verdiyi müsahibəsində 2023-cü ili sülh üçün son şans kimi dəyərləndirib.

Elə buna görə də İrəvan ona verilən qızıl vaxtdan düzgün istifadə etməli və danışıqlar prosesini süni əngəllərlə uzatmaq kimi məkrli cəhdlərindən əl çəkməlidir. Hayastan özü də yaxşı bilir ki, iki ölkə arasında normallaşmaya, ümumilikdə Cənubi Qafqazda dayanıqlı sülhə xidmət edəcək sülh müqaviləsinə imzalamadan başqa çıxış yolu yoxdur.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"